

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

Київський Політехнік

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

20 червня 2013 року

№23 (3039)

Відкриття пам'ятника Петару II Негошу

епархії Сербської Православної церкви. Видатний державний діяч, борець за незалежність Чорногорії від Туреччини, реформатор, за правління якого Чорногорія почала перетворюватися в незалежну державу сучасного типу. Він також заснував у місті Цетине – історичній і культурній столиці країни – першу школу і друкарню, упорядкував збірку народних пісень. А ще він був видатним поетом – одним з найвизначніших у літературі балканських народів.

У церемонії, яку вів ректор КПІ академік НАН України Михайло Згуровський, узяв участь Прем'єр-

міністр Чорногорії Міло Джуканович. «Негош у Чорногорії так само, як і Шевченко в Україні стали синонімами великої боротьби за волю. У них було бачення волі, і вони розширили межі волі. Своїми творами і всією діяльністю Негош зміцнив фундамент чорногорської ідентичності, відкрив горизонти політичного самоусвідомлення... Ми зберігаємо великий спадок, який залишили для нас Негош і Шевченко. Це – джерело вічного буття чорногорського і українського народів, як і їх творчість, яка житиме у віках», – наголосив він у промові, присвячений особистості

Петара II Негоша та віковим традиціям близькості українського і чорногорського народів. А ще у своєму виступі Прем'єр-міністр Чорногорії зупинився на нових можливостях для розширення співробітництва і відзначив, що вони вже забезпечили зміщення зв'язків між нашими країнами.

На мітингу з нагоди відкриття пам'ятника Петару II Негошу виступили також міністр освіти і науки України Дмитро Табачник і голова міжнародної організації «Товариство «Україна-Чорногорія» член-кореспондент НАН України Станіслав Довгий.

Почесними гостями урочистостей були Надзвичайний і Повноважний Посол України в Чорногорії Оксана Слюсаренко, голова Київської міської державної адміністрації Олександр Попов, голова Солом'янської районної у місті Києві державної адміністрації Максим Луцький, автор погруддя чорногорського скульптор Драголюб Драга Джурович, представники Міністерства закордонних справ та інших центральних органів державної виконавчої влади України, представники чорногорської громади в Києві та викладачі, науковці й студенти НТУУ «КПІ».

Після закінчення урочистості церемонії відбулася коротка екскурсія, під час якої високі гості ознайомилися з минулим і сьогоденням НТУУ «КПІ» та оглянули алею пам'ятників видатним ученим і конструкторам, чия творчість діяльність починалася в КПІ чи була з ним пов'язана.

Дмитро Стефанович

Виступає Прем'єр-міністр Чорногорії Міло Джуканович

13 червня у сквері біля Науково-технічної бібліотеки НТУУ «КПІ» відбулися урочистості з нагоди відкриття пам'ятника видатному поету, світському і духовному володарю Чорногорії Петару II Негошу (1813–1851 pp.).

Встановлення на території КПІ пам'ятника цьому політичному і культурному діячу – даніна поваги братньому народу і важливий крок у зміцненні культурних відносин між Чорногорією та Україною, які набули нової якості в грудні 2011 року, коли в головному адміністративному, економічному і промисловому центрі Чорногорії – місті Подгориці було урочисто відкрито пам'ятник Тарасу Григоровичу Шевченку.

Петар II Петрович Негош – володар (правитель) Чорногорії в 1830–1851 роках і митрополит Чорногорсько-Приморської

Мережа «УРАН»: нові вектори розвитку

Нещодавно в НТУУ «КПІ» відбулися чергові річні Загальні збори Асоціації користувачів Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі «УРАН», на яких були підведені підсумки її діяльності за минулій рік та намічені плани на найближчі роки.

Сьогодні до членства в Асоціації долучився вже 81 науковий, освітній та культурний заклад з усіх регіонів України. І хоч Асоціація УРАН була попередстрована (як непрібуткова юридична особа) в 2006 році, власне мережа «УРАН» у цьому році відлічує 16-ту річницю свого існування. Мережа була створена в 1997 році згідно зі спільною постановою Президії Національної академії наук України і Колегії Міністерства освіти України. Протягом останніх років вона активно розбудовується завдяки фінансуванню з боку Міністерства освіти і науки України, Держінформнауки, Наукового департаменту НАТО та за рахунок власних коштів членів Асоціації.

Наразі до швидкісної волоконно-оптичної інфраструктури під єдинною близькою половиною всіх українських університетів, у яких навчається близько двох третин (більше мільйона) всіх студентів країни, а суперкомп'ютерні центри НТУУ «КПІ» та КНУ ім. Т.Шевченка пов'язані каналами передачі даних 10 Гбіт/с між собою і низкою суперкомп'ютерів НАН України в єдину систему гід-клusterів. Зважа-

ючи на те, що мережа «УРАН» є національною мережею – представником України у проекті GEANT, це дає технічну можливість науковцям з України брати участь у спільніх з ЄС проектах з високими вимогами до пропускної здатності каналів.

У 2012 році Асоціація УРАН запроваджено новий сервіс – інформаційну систему Journals.URAN. Ця система дозволяє видавцю з мінімальними фінансовими витратами розгорнути повнофункціональний журналний сервер, який обслуговує повний "цикл життя" наукових журналів, від подання авторами рукописів до отримання статистичної та наукометричної інформації про опубліковані статті. Функціональні можливості системи дозволяють одночасно адмініструвати велику кількість називань, які видаються різними установами.

З 2013 року Асоціація УРАН розгортає сервіс реєстрації цифрових ідентифікаторів DOI, які надаються науковим публікаціям і використовуються, зокрема, в інформаційній системі CrossRef, яка включає в себе базу даних, що описує і ідентифікує оригінальні публікації та містить адресу розташування публікації в Інтернеті. DOI уможливлює автоматичне відслідковування в CrossRef зв'язків між публікаціями, зокрема тими, що цитують, та тими, яких цитують.

У рамках розвитку цього проекту передбачається створити єдину точку доступу до наукових періодичних видань України, реєстри авторів та наукових установ, де вони працюють, бази даних статистичної, бібліометричної та наукометричної інформації, «єдине вікно науковця» (інтерфейси для подання авторами статей до друку у наукові видання та подальшої участі у процесах рецензування та допублікаційної підготовки статей, от-

римання вченими показників читаності та цитованості власних статей у виданнях тощо). Розгортання повномасштабної загальнодержавної системи наукометричного моніторингу на основі використання універсальних, галузевих та регіональних баз наукометричних даних сприятиме інтеграції наукових періодичних видань України у престижні світові бази даних і системи.

Інф.«КП»

Топологія мережі «УРАН» станом на травень 2013 р.

СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:

1 Відкриття
пам'ятника
володарю
Чорногорії

2 Семінар пам'яті
академіка
А.В.Скорохода

3 Успіх наших
студентів
на олімпіаді
з математики

4 Результати
другої атестації

3 Конструктор
Томашевич

4 Стажування
в Польщі

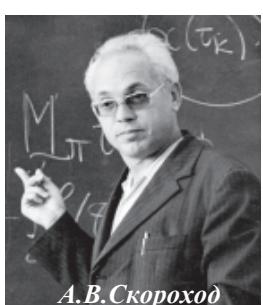
Курсант ВІТІ –
чемпіон світу

«Лабірінт» –
весна 2013

Підсумки
Спартакіади
НТУУ «КПІ»

Семінар пам'яті академіка А.В.Скорохода

Анатолій Володимирович Скороход (10.09.1930 – 3.01.2011) – доктор фізико-математичних наук, професор, академік АН УРСР (1985 р.), лауреат Державних премій України в галузі науки і техніки (1982 і 2003 рр.). Він автор понад 300 статей і 23 монографій, серед яких тритомна "Теорія случайних процесів", написана разом з І.Гіхманом. Всесвітнє визнання отримали його наукові праці теорії стохастичних диференціальних рівнянь, граничних теорем для випадкових процесів, розподілів у нескінченновимірних просторах, статистики випадкових процесів, марковських процесів. Математикам відомі топологія Скорохода, інтеграл Скорохода, простір Скорохода.

A.V. Скороход

State University), не пориваючи наукових зв'язків з Інститутом математики НАН України.

6 червня на кафедрі математичного аналізу та теорії ймовірностей (завідувач – д. ф.-м. н., проф. Олег Клесов) пройшов семінар, присвячений А. В. Скороходу. У семінарі взяли участь викладачі і студенти нашого університету, Київського національного університету ім. Т. Шевченка, Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, представники Інституту математики НАН України, інших наукових і освітніх установ.

З доповідю "Сторінки життя А. В. Скорохода" виступила його дружина професор Мічиганського університету Ірина Кадирова, яка свого часу викладала математику в КПІ. Вона докладно розповіла про походження, дитинство, юність, переломні епізоди життя А. В. Скорохода, яскраво змальовувала його непересічну особистість. Завдяки дуже цікавому фактичному матеріалу і неабиякій ораторській майстерності доповідь залишила яскраві й незабутні враження.

В. Миколаєнко

Ірина Кадирова та Олег Клесов

Успіх наших студентів на Всеукраїнській олімпіаді з математики

3-14 по 17 травня 2013 р. на базі Севастопольського національного технічного університету проходив фінальний тур Всеукраїнської олімпіади з математики серед технічних університетів, організований згідно з наказом МОН України. У фіналі взяли участь 111 переможців та призерів I турі олімпіад, які приїхали з 46 ВНЗ України. Наш університет представляли дві команди, які виступали у двох категоріях: "М" (спеціальністі, що потребують поглиблених вивчення математики) та "Т" (технічні спеціальністі). Студенти НТУУ "КПІ" посіли такі місця:

– у категорії "М": Е. Попіщук (ІПСА, 3-й курс) – перше місце, В. Михайлівський (ІПСА, 1-й курс) – друге місце, В. Онищук (ІПСА, 3-й курс) – третє місце;

– у категорії "Т": Р. Франчуць (ФІОТ, 1-й курс) – третє місце, О. Сокча (ФІОТ, 1-й курс) – четверте місце.

Київський політехнічний інститут має славні традиції у проведенні математичних олімпіад, а його студенти постійно займають найвищі місця в державних та міжнародних олімпіадах. Лише за останні два роки наші студенти отримали чотири призові місця на Міжнародній студентській математичній олімпіаді найвищого рівня IMC (International Mathematics Competition for University Students), учасниками якої були студенти більше ніж 170 провідних університетів світу.

Підготовку і відбір студентів для участі у всеукраїнських та міжнародних олімпіадах здійснює кафедра математичного аналізу та теорії ймовірностей ФМФ, яка протягом багатьох років успішно працює над пошуком обдарованої молоді і започаткує її до олімпіадного руху.

Для цього на кафедрі вже багато років працює студентський гурток «Нестандартні та олімпіадні задачі алгебри та аналізу», на якому доценти А. Б. Ільєнко та І. В. Орловський готують студентів для успішних виступів на математичних олімпіадах.

Докладнішу інформацію щодо результатів олімпіади можна дізнатися на сайті <http://matan.kpi.ua>.

Бажаємо учасникам фіналу Всеукраїнської студентської олімпіади, які представляли НТУУ "КПІ", подальших успіхів у навчанні і науковій роботі та успіхів у виступах на олімпіадах найвищого рівня.

**I. В. Орловський,
доцент кафедри математичного
аналізу та теорії ймовірностей**

Результати другої атестації весняного семестру 2012/2013 н.р.

Цього навчального року літня екзаменаційна сесія в нашому університеті розпочинається 17 червня 2013 року, і напередодні підведення підсумків весняного семестру доцільно проаналізувати поточні результати навчання студентів, спираючись на дані атестацій.

У першій і другій атестаціях весняного семестру 2012/2013 н.р. взяли участь 12069 студентів першого, другого і третього курсів. За термін навчання між двома атестаціями вони зуміли суттєво покращити свою успішність. Так, якщо у першу атестацію весняного семестру тільки 40,3 % студентів були атестовані з усіх дисциплін, то в другу атестацію таких студентів було вже 45,5 %. Цікавим є те, що цього року в міжатестаційний період відбулось майже пропорційне збільшення студентів з абсолютною успішністю на всіх курсах. Кількість повністю атестованих у другу атестацію студентів збільшилась: на першому курсі – на 5,6 %, на другому – на 5,7 %, на третьому – на 4,2 %. Найбільше студентів з високою успішністю навчання на ФЛ, ІСЗІ, ВП, ФТ та ФБ.

Відповідно до зростання кількості успішних у навчанні студентів, зменшилась кількість студентів, які неатестовані з трьох і більше дисциплін. Їх кількість становить 1886 осіб, або

15,6 % студентського контингенту 1-3 курсів, що на 6,6 % менше, ніж у першу атестацію. Примітним є те, що на відміну від попередніх років, найбільша кількість студентів, які мають проблеми з поточним контролем, наявна не на першому, а на другому курсі, де їх кількість складає 17,2 %. У більшості інститутів/факультетів від першої до другої весняної атестації кількість студентів, які неатестовані з трьох і більше дисциплін, зменшилась. Однак, на жаль, є і такі студенти, які взагалі не змогли впоратись з графіком навчального процесу – 35 студентів неатестовані з усіх дисциплін.

Показовою є кількість студентів, які неатестовані з трьох і більше дисциплін за результатами обох атестацій весняного семестру. Загалом таких студентів 417, що складає 3,5 % від загальної кількості студентів, які взяли участь в атестації. Порівняно з попереднім навчальним роком багатьох підрозділам вдалось зменшити кількість таких студентів (найбільше на ТЕФ, ХТФ, ІЕЕ, ВП та ФЛ), а на ЗФ і ВІТ цього року взагалі немає студентів, які мають насиченні атестації з трьох і більше дисциплін.

Інформація департаменту навчально-виховної роботи

Відносна кількість студентів, атестованих з усіх дисциплін за результатами другої атестації весняного семестру 2012/2013 н.р.

Відносна кількість студентів, неатестованих з трьох і більше дисциплін за результатами другої атестації весняного семестру 2012/2013 н.р.

Лілія Скиба

тапофізики ім. В. Г. Курдюмова НАН України проф. В. М. Надутов, завідувач кафедри фізики металів С. І. Сидоренко, магістрanti кафедри, які навчаються в рамках дисципліни "Сучасні методики фізичного матеріалознавства" на базі Інституту металофізики, аспіранти та викладачі.

Розпочався семінар з обговорення нагальних завдань щодо вдосконалення навчального процесу з фізичних методів дослідження матеріалів, впровадження інноваційних технологій навчання та підвищення якості знань і кваліфікації студентів-металофізики. Обговорювалися також проблеми організаційного посилення взаємодії викладачів кафедри фізики металів, філії кафедри в Інституті металофізики з викладачами спірдіонів кафедр бакалаврату "Інженер-матеріалознавство" та з викладачами інших кафедр університету – партнерів кафедри фізики металів, які забезпечують навчання металофізики з фізичних методів досліджені. А таких партнерів виявляється багато – навчання з фізметодів забезпечується в рамках 17 дисциплін бакалаврату і 9 в магістратурі викладачами 7 кафедр університету.

Якщо говорити про розвиток Відділення цільової магістерської підготовки для НАН України, то на рівні кафедр важливим є завдання формувати інтегровані навчальні плани магістерських і PhD навчальних програм спільно з базовими інститутами НАНУ.

І навчання металофізики сучасних фізіметодів досліджені з використанням унікального наукового обладнання, дослідження у сфері на-матеріалознавства та навчальні лабораторні практикумі в цих інтегрованих планах мають зміяті достатньо місця!

Конструктор Томашевич: від планерів до ракет

**Продовження.
Початок див. №22 від 13 червня**

Від машини до машини Томашевич на-
копичував досвід. Робота під керівницт-
вом Полікарпова над новими проектами,
можливість реалізувати в них власні на-
правління та ідеї завершили його фор-
мування як зрілого творця авіації. Голов-
ний конструктор оцінив його потенціал,
тож нову розробку – літак "І-17" – Дмитро
Томашевич розпочав уже в статусі
начальника бригади загальних видів, а
невдовзі – й заступника головного кон-
структора. Один з варіантів літака був по-
казаний на параді 1 травня 1936 року.
Пілотував його Валерій Чкалов. Згодом
цей літак демонструвався на авіаційних
виставках у Парижі та Мілані, але, хоча
за основними характеристиками і переви-
щувачами, які мав провести країні льотчи-
ків, Герой Радянського Союзу, шеф-
пілот КБ Полікарпова Валерій Чкалов.

15 грудня 1938 року, попри двадця-
тичотирігодинний мороз, випробування
розвочалися. До останньої хвилини з
вузлами і агрегатами літака вовтузилися

гія Корольова, Роберта Бартіні, Олексан-
дра Путилова, Володимира Чижевського,
Лева Кербеля, Олексія Черьюмухіна та
багатьох інших.

Працівники в'язні були розподілені по
самостійних конструкторських бюро – В.Петлякова, яке проектувало висотний
винищувач, що пізніше був перероблен-
ний на пікуючий бомбардувальник – "проект 100" (майбутній "Пе-2"); В.Ми-
сищєва, яке конструювало дальній висот-
ний бомбардувальник – "проект 102" (майбутній "ДВБ-102") і А.Туполєва, що
розробляло пікуючий бомбардувальник – "проект 103" (майбутній "Ту-2").

Дмитро Томашевич спочатку працю-
вав над розробкою систем управління усіх
цих літаків, але згодом, з огляду на квалі-
фікацію і великий досвід розробки вини-
щувачів, очолив четверте бюро, якому
було поставлено завдання розробити

мішаною), усі стики – фланцеві. Машина
була дуже дешевою, але створювалася з
урахуванням становища на фронтах і
можливості промисловості того періо-
ду. До того ж, пілотування "Пегасів" не
вимагало високої кваліфікації від льот-
чиків, а виробництво – серіозних капі-
тальних вкладень і часу на переоснащен-
ня. Томашевич пропонував сформувати
цілу повітряну армію з 15 тисяч таких
літаків для боротьби з танками і підтрим-
ки наземних військ.

Зауважимо, що у своїх міркуваннях
1942 року конструктор передбачив май-
бутні широкомасштабні танкові битви і
запропонував власний спосіб боротися з
армадами бронетехніки супротивника.

Було побудовано і випробувано п'ять
"Пегасів", проте через низку причин у
велику серію (велика кількість літаків була
умовою їх ефективного бойового засто-
сування) вони не пішли. Пізніше відомий
льотчик-випробувач Герой Радянського
Союзу Петро Стефановський, який об-
літав цей штурмовик, у книзі спогадів
написав: "...хто може стверджувати, що
за інших обставин і за наявності мотору
дещо більшої потужності таку бойову
машину не можна було б довести і запу-
стити в серію?"

У 1943 році Дмитра Томашевича пе-
ревели на серійний завод, де випускали-
ся літаки "Пе-2". Працівники КБ, які
після загибелі Володимира Петлякова
очолив Володимир Мишищєв, займалися

конструкторським супроводженням ви-
пуску цього літака і його постійною модер-
нізацією. Томашевич обійняв посаду
начальника відділу компоновок. У тім,
менше ніж за рік отримав нове призначе-
ння – до Москви, на дослідний завод
№51, де знов мав стати заступником
М.Полікарпова. Однак прибув на нове
місце у день смерті видатного конст рук-
тора. На заводі Томашевич забезпечував
льотні випробування останніх дослідних
машин Полікарпова і перебрав на себе
керівництво розробкою нового вини-
щувача "І-187" та ракетного (!) перехоплю-
вача "Малютка". Тобто, до кола його
обов'язків увійшли всі теми авіаційної
програми підприємства.

На ракетному напрямі

Того ж року з'явився на заводі
№51 ще один напрям – розробка безпілот-
ного літака-снаряда з пульсуючим повітря-
но-реактивним двигуном на базі німець-
кої

конструктором відділу КБ-2 Міністерства
сільгосптехнічного будування.

Попри мирну назву, це КБ за дору-
ченням Ради Міністрів СРСР розробля-
ло реактивні снаряди і порохові двигу-
ни для потреб збройних сил (зауважимо,
що під час війни Міністерство будування
входило до складу Наркомату боєприпасів). За вірче бралися зразки
німецького озброєння, які ретельно вив-
чалися, копіювалися, удосконалювалися
та використовувалися у подібних вітчиз-
ніх розробках радянськими інженера-
ми. Томашевич зі своїм колективом пра-
цювали над радіокерованою плануючу
авіаційною бомбою "Хеншель" Hs-293.
Фактично це була ракета класу "по-
вітря-земля", призначена для ураження
морських цілей – абсолютно новий для
Радянської армії тип озброєння. Тож по-
будовані за кресленнями КБ-2 її анало-
гами насамперед пройшли випробуван-
ня: було зроблено декілька пусків з борту
літака "Ту-2Д", дообладнаного німець-
кою системою радіокерування "Kehl-
Strassburg". Однак випробування за-
свідчили низку надійність і невелику
даліність ракети: з 24 виробів поцілили
в мішень лише 3. Тому, врешті-решт,
керівництво міністерства відмовилося
від планів на її виробництво.

У 1946 році КБ-2 приступило до про-
ектування власної реактивної авіаційної
морської торпеди, що отримала назву
РАМТ-1400 "Щука". Робота над нею
проводилася не "з нуля" – в конструкції
використовувалися деякі рішення, реалі-
зовані в "Hs-293", але, звісно, більшість
вузлів і агрегатів були цілком оригіналь-
ними. Відрізнялися ці ракети навіть за
загальною компоновкою: так, "Щука"
мала "літакову схему" з V-подібним опе-
ренням. Призначалася ракета для пусків
як з літаків, так і з установок, розташовані
на суходолі. "Щука" була прийнята
на озброєння саме в тому вигляді, в якому
її задумав Томашевич.

У 1949 році Д.Л.Томашевич перей-
шов на роботу до Спеціального конст-
рукторського бюро СБ-1, створеного для
розробки протикорабельного ракетного
комплексу "Комета", основою якого були
протикорабельні літаки-снаряди з даль-
ністю стрільби 100 км. Фактично розроб-
лялася крилата ракета, що мала запуска-
ти з літака, система її наведення на ціль
і управління. Томашевич у цій організації

В ОКБ М. Полікарпова (1935 р.) В першому ряду сидять:
Д.Л. Томашевич (другий зліва), М. Полікарпов (третій)

механіки. Врешті-решт хтось забув (сьогодні в літературі можна зустріти твердження, що це було зроблено намислено) встановити жалюзи регулювання охол-
ження на двигун, що у такий холод було вкрай небезпечно. Коли літак після другого кола повертається на злітне поле, двигун відмовив. Для такого досвідченого пілота, як Валерій Чкалов, це не становило великій небезпеки – в таких ситуаціях він бував не раз. Але через цільну забудову навколо Центрального аеродрому йому довелося маневрувати, літак, не маючи запасу висоти і практично втративши керованість, зачепив електроопору і рухнув. Валерій Чкалов загинув.

Обставини цієї катастрофи остаточно не з'ясовані. Їх розслідуванню присвячено безліч статей, кілька книжок і фільмів. Відповіли за катастрофу позбавленням волі начальник 1-го Головного управління НКАП Семен Беляйкін, директор заводу Михайло Усачов, начальник випробувальної станції Віктор Порай і заступник головного конструктора заводу Дмитро Томашевич.

І все ж таки загибель видатного льот-
чика, кумира мільйонів людей у країні та
за її кордонами не зупинила роботи над
літаком. 1 травня 1940 року три дослід-
них зразка "І-180" промчали над трибу-

фронтовий винищувач – "проект 110". Так, в ув'язненні, Томашевич став головним конструктором.

Його винищувач мав велику дальність польоту, добре зброяння (одна гармата ШВАК, два кулемети УБС, два кулемети ШКАС, бомбове навантаження до 500(!) кг). Пілот був захищений бронеспинкою товщини 15 мм. На висоті 6000 метрів літак міг розвивати швидкість 610 км/год. Проектувався літак під новий двигун М-107 потужністю 1400 к.с. конструкції Володимира Клімова. Будувався "І-180" в Омську, куди ЦКБ-29 було евакуйовано після початку війни.

Літак пройшов випробування, однак за їх результатами в серію не пішов. Насамперед тому, що за літаками характеристиками суттєвих переваг перед іншими літаками, які розроблялися одночасно з ним, не мав. Але не був і гіршим за них. При цьому ще й вирізнявся високою технологічністю: конструкція була розділена на частини, агрегати і вузли, що з'єднувалися без підгонок з широким застосуванням фланцевих з'єднань. Процеси виготовлення і складання були продумані до дрібниць: кожна операція займала не більше трохи хвилин. Технологічність виглядала буде "фірмовою" ознакою розробок Томашевича: розуміння її необхідності він виніс з інститутської лави – особливістю авіаційної спеціалізації в КПІ була саме її виробничі спрямованості. Тож однією з причин того, що літак не пішов у серію, була, швидше за все, гостра конкуренція. Проте конкуренти не проекти і конструкції, як можна було б подумати, вжаховани на потреби фронту, а конструктори. І вирішальну роль у цій конкуренції відігравала не так якість розробки, як наближеність її автора до найвіщого керівництва країни. У таких перегонах Томашевич ніколи не був дуже сильним.

Утім, саме на "І-180" пройшов всеобщі випробування і був доведений двигун, який потім широко використовувався в різних модифікаціях на інших бойових літаках.

Після звільнення

У липні 1941 року Томашевича разом з великою групою інженерів було звільнено з-під варти (шоправда, реабілітовані) і умістили в ув'язненні, Томашевича відправили в Англію та Польщу. Щоправда, всі некомплектні, без більшості приладів керування і зв'язку з пілотом.

Проте, на відміну від німецької ракети, яка могла запускатися як з катапульти, розташованої на землі, так і з літака, вітчизняна розроблялася лише для запуску з літака.

Автором проекту двигуна був колишній київський політехнік Володимир Челомей,

який став наступником М.Полікарпова на посаді начальника КБ.

Робота йшла складно: Челомей і бригада, очолювана Томашевичем, запропонували трохи різні схеми автомата регулятора подачі пального, але головний

конструктор наполіт на реалізації своєї.

На жаль, закладене в ней технічне рішення було помилковим. Щоб довести це, знадобилися натурні випробування (які, здебільшого, були невдалими), і приїзд на завод спеціальної комісії. Врешті-решт було прийнято схему Томашевича, але стосунки з керівником були зіпсовані.

З 1944 року Дмитро Томашевич почав за сумнівцем працювати ще й у Військово-повітряній академії імені М.Є.Жуковського, і в 1946 році навіть отримав звання доцента по кафедрі проектування літаків. У 1947 році, коли після роботи над низкою модифікацій 10Х стало достаточно зрозуміло, що надалі працювати разом з В.Челомеєм він не зможе, Томашевич перейшов до академії на науково-викладацьку роботу. Того ж року він за сумісництвом став головним

конструктором технічним керівником конструкторського відділу № 32.

Головними конструкторами СБ-1 були відомий фахівець з радіолокаційних систем, доктор технічних наук Павло Куксенко (він також виконував функції начальника КБ) та виоражній його дипломний, випускник Ленінградської академії зв'язку ім. С.М.Будьонного, інженер-капітан Сергій Берія – син всесильного заступника голови Ради міністрів СРСР Лаврентія Берія. За іронію долі заступником начальника СБ-1 був колишній начальник тюремного ЦКБ-29, в якому Томашевич відбував покарання, полковник МДБ Григорій Кутепов.

Працювали над проектом літака-сна-
ряда фахівці ОКБ-155 Мікояна. Проте для
вдосконалення його літальних якостей та
доведення бортової апаратури, в тому
числі й на бойових режимах із заходом
на ціль, використовувався пілотуваний
аналог, обладнаний кабіною льотчика-
випробувача з мінімумом пілотажно-на-
вігаційних приладів на місці штатної бо-
йової частини – "віріб СДК" ("издієль-
ні самолет-дублер "Комета"). Його розро-
бив колектив конструкторів під керівниц-
твом Д.Л.Томашевича. Було побудовано
чотири таких "аналогів-лабораторій", і
перший політ на одному з них зробив
дівчина Герой Радянського Союзу Амет-Хан
Султан. На озброєння ракетна система
"К

СТАЖУВАННЯ В ПОЛЬЩІ: ПОГЛЯД СТУДЕНТІВ

Студенти ФММ біля пам'ятника А.Ф. Моджевському

У рамках проекту "BusinessWeek-2013" студенти ФММ здійснили тижневе стажування за програмою "Створення та управління власним бізнесом на території ЄС на прикладі Польщі". Організаторами стажування виступили Фундація "Central European Academy Studies and Certification" (CEASC) у співпраці з Krakівською академією ім. А.Ф. Моджевського та Академічним інкубатором підприємництва (АІР).

За час стажування студенти мали можливість набути практичних знань та навичок, необхідних для прийняття рішення стосовно започаткування та ведення власного бізнесу на території ЄС. Студенти ознайомилися з науково-технічною базою та матеріальним забезпеченням інкубаторів і дослідницьких центрів, дізналися про азі ведення бізнесу в Польщі, а також занурився в культуру та побут старовинного міста Krakів. Після повернення в Україну стажисти відзначали, що для них дуже корисною була спроба застосувати отримані в університеті теоретичні уявлення про функціону-

вання економік зарубіжних країн у реальних умовах.

З іхніх вражень: існує АІР, так званий бізнес-інкубатор, який надає всі умови для відкриття стартапів у країні, що з значною перевагою для студентів. Інкубатор підприємництва, значну частину фінансування якого здійснюють централізовані фонди ЄС, потребує лише адекватної ідеї та компетентної команди. За наявності задуму, що є найціннішим в економіці знань, тобі допоможуть в юридичних, бухгалтерських питаннях, розвитку бізнес-ідеї, тестуванні її тощо. А формальні процедури започаткування бізнесу бере на себе цей інкубатор, що звільняє підприємців-початківців від бюрократичних ускладнень. Підприємства, зареєстровані через АІР, мають податкові пільги та доступ до бази контактів партнерів. Тобто, маючи гідну ідею, можна спробувати втілити її, незважаючи на матеріальний стан та наявні ресурси. Ще однією перевагою започаткування та ведення бізнесу в Польщі є право офіційного знаходження на території Шенгенської зони.

Які можливості для міжнародного співробітництва КПІ з ЄС побачили студенти? На їх думку, варто розглядати співробітництво, пряміріом, з Ягеллонським центром інновацій, що займається безпосередньо комерціалізацією та трансфером технологій. Така форма співробітництва науки та бізнесу в Україні вже представлена, але попереду ще багато роботи щодо вдосконалення механізмів захисту інтелектуальної власності та маркетингового супроводу.

"Якщо випадає можливість поїхати на курси, по обміну, на стажування тощо, тематика яких є близькою по роботі, духу, інтересах та проводиться за кордоном, а особливо в ЄС, – ѹйті і не задумуйтеся, точно не пожалкуєте! – впевнені студенти. – Надзвичайно приемно, що завдяки КПІ для нас відкриті всі шляхи для самореалізації та створення власного бізнесу як на теренах Польщі, так і Європейського Союзу в цілому. Такі поїздки розширяють кругозір і дозволяють дивитись на речі під різними кутами".

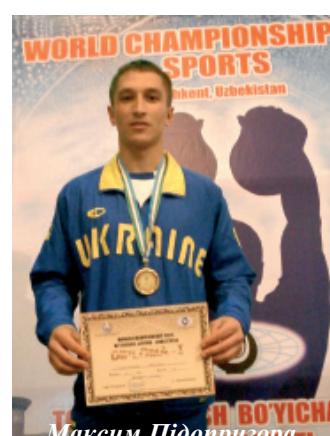
С.В. Войтко, кафедра міжнародної економіки ФММ

Курсант ВІТІ – чемпіон світу з гирьового спорту

Чемпіонат світу та Відкритий чемпіонат Узбекистану з гирьового спорту відбувся 13–16 квітня 2013 р. у м. Ташкент (Узбекистан). Член збірної команди України майстер спорту з гирьового спорту курсант ВІТІ Максим Підопригора став чемпіоном світу з гирьового спорту серед юніорів у ваговій категорії 70 кг з результатом 30 підйомів та чемпіоном Узбекистану серед юніорів і чоловіків у ваговій категорії 70 кг з результатом 60 підйомів.

З першого курсу Максим не перестає дивувати колег і наставників своєю завзятістю у навчанні та спорту. Юнак із села Романів Хутрі, що на Вінниччині, мабуть, і не мріяв досягти таких висот. Та нині його прізвище відоме кожному у ВІТІ, він став відомим серед гирьовиків не лише свого віку.

Максим почав займатися гирьовим спортом чотири роки тому. Першим тренером, наставником і вірним соратником спортсмена є Дмитро Петрович Полозенко – заслужений тренер України, майстер спорту. Він завжди вірив у свого підопічного, його бійцівський характер. Максим Підопригора вважає, що в його перемогах величезна

Максим Підопригора

заслуга Дмитра Петровича. Курсант тренується практично щодня: піднімає гирі, бігає кроси та ін. Він є взірцем для своїх товаришів.

Ще на першому курсі М.Підопригора брав участь у чемпіонаті України з гирьового спорту і посів II місце. У 2011 р. за результатами чемпіоната м. Києва серед ВНЗ став кандидатом у майстри спорту. Він не зупиняється на досягнутому і, за його словами, продовжує виступати не заради медалей, а щоб проявити себе. У лютому ц.р. Максим виконав норматив майстра спорту з результатом 50 підйомів на чемпіонаті України з гирьового спорту. Вага гирі сягала 32 кг.

"Слід завжди прислухатися до порад наставників, адже вони доцільні. Та головне – стрімко ити до своєї мети. Наполегливість, цілеспрямованість і постійна робота над собою – ось шлях до успіху", – так вважає Максим Підопригора. І він дотримується своїх принципів та не кідає спів на вітер, досягає високих результатів і перемагає!

Батьки Максима пишаються чемпіоном, і ми – разом із ними. Вітаємо тебе, переможцо!

Інф. ВІТІ НТУУ "КПІ"

"Лабірінт" – весна 2013

Весняні змагання "Лабірінт", на які з нетерпінням чекали політехніки, відбулися 25–27 травня на базі СОТ "Політехнік". Ініціатором та головним організатором турніру є студмістечко НТУУ "КПІ" за підтримки профкому студентів. Цього разу поміряться силами зібралися 19 команд з різних факультетів. Загалом захід зібрав близько 200 учасників та став одним з наймасовіших серед подібних змагань.

Та прихіти до "Політехніка" – це лише півсправа. Головне – виявити відповідні навички та уміння. Приємом, вправно облаштувати табір, адже умови проживання під час змагань наближені до польових. Розбити намети, установити пропари – непроста справа. Уже в перший вечір на учасників чекали випробування – квест на орієнтування та цікава гра в нічному лісі.

Традиційними стали туристичні переправи: павутинна, метелик, паралельна, ліані, естакада. Як і в попередні роки, провели водні змагання – командні естафети на водних катамаранах. Також учасники складали невеликий іспит з медицини. До речі, суворі судді могли накласти і штрафні санкції за недобросовісний підхід до змагань. Після туристичних перегонів команди виборювали перемогу у спортивних поєдинках – футбол та волейбол, "зароблені" перемоги йшли в загальний командний залік та могли суттєво вплинути на фінальний результат.

У підсумку визначили переможців: I місце – команда УМКА (ММІ – 20-й гуртожиток), II – команда студрady студмістечка, III – РПЗ ("Релейні полузащитники", 18-й гуртожиток).

Приємно, що "Лабірінт" збирає не просто суперників у змаганнях, а справжніх друзів. Три дні на природі, в колі однодумців, з вечірніми посиденьками біля барабанів під звуки гітар – що може бути кращим для студента перед початком навчального штурму – сесії. Дехто приїздить сюди не вперше, має певний досвід та передає його новим поколінням студентів, які, сподіваємося, будуть любити "Лабірінт" так, як люблять його всі, хто причетний до нього вже понад 8 років.

Інф. студмістечка НТУУ "КПІ"

Підсумки Спартакіади НТУУ "КПІ" 2012/2013 н.р.

Факультет	Помічник декана зі спортивно-масової роботи	Види спорту																									Сума	Місце									
		Футбол		Волейбол		Шахи (чол)		Шахи (дівч)		Плавання (дівч)		Плавання (чол)		Теніс		Аеробіка		Шейпінг		Жим штанги		Л/а естафета		Баскетбол		Спорт. гімн.		Туризм		Теніс наст. (дів)		Теніс наст. (чол)		Стр. з лук. (чол)		Стр. з лук (дів)	
місце	они	місце	они	місце	они	місце	они	місце	они	місце	они	місце	они	місце	они	місце	они	місце	они	місце	они	місце	они	місце	они	місце	они	місце	они	місце	они	місце	они	місце	они		
ФАКС	Міщук Д.М.	5-8	17,5	11-12	12,5			10	14	5-8	17,5	16-17	7,5	14-15	9,5	17-18	6,5	1	30	9	15	10	14	1	30	13	11	8	16	4	20	144,5	14-15				
ВПІ	Назарук В.М.		18-25	3	5	19	1	30	12	12	12	3	22	1	30	1	30	17-18	6,5	1	30	9	15	10	14	1	30	250	1	167,5	10						
ІЕЕ	Хіміч І.О.	14-22	6	4	20			3	22	4	20	1	30	16-17	7,5	6	18	9	15	10-18	10	5	19														
ФЕА	Єфременко В.М.	14-22	6	7-10	15,5	3	22			8	16	5-8	17,5	15	9	1	30	11	13	6-9	16,5	4	20	5	19	6	18	12	12	9	15	187,5	5				
ФЕЛ	Бурлака І.В.																																				